

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	Βιοϊατρικών Επιστημών – Ιατρικών Εργαστηρίων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	7051-7052	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	7
Εργαστηριακές ασκήσεις		2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων,Ειδίκευσης, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.teiath.gr/courses/TIE235/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Ο φοιτητής μετά το τέλος του μαθήματος θα :

- Να γνωρίζει τις ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις των διαφόρων νοσηρών καταστάσεων
- Να γνωρίζει την ιστοπαθολογία των καλοήθων και κακοήθων νεοπλασμάτων
- Να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τις βασικές παθολογικές αλλοιώσεις των κυττάρων και των ιστών στο φωτομικροσκόπιο.

Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστήσει ικανούς τους φοιτητές:

- 1)** να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τις ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις των διαφόρων νοσηρών καταστάσεων
- 2)** να γνωρίζουν τους μηχανισμούς που προκαλούν τις διάφορες νοσηρές καταστάσεις και ιδιαίτερα, όσον αφορά τις νεοπλασίες, να αξιολογούν τα αποτελέσματα αυτών για την υγεία του ανθρώπου και να προλαμβάνουν την τυχόν θανατηφόρα εξέλιξη ωρισμένων εξ αυτών και
- 3)** να βοηθήσει τους φοιτητές στην κατανόηση της μικροσκοπικής εικόνας των διαφόρων νοσηρών καταστάσεων και κυρίως των κακοήθων νεοπλασιών.

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσης των ιστοπαθολογικών αλλοιώσεων των διαφόρων νοσηρών καταστάσεων που δημιουργούνται από την επίδραση διαφόρων παραγόντων όπως μικροβιακών, φυσικών, χημικών, κ.ά.

Στις παραπάνω νοσηρές καταστάσεις συμπεριλαμβάνονται και τα νεοπλάσματα τόσο τα καλοήθη όσο και τα κακοήθη, όπου και γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις συχνότερες μορφές και εντοπίσεις καρκίνου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολουθώντας), σε ποιά / ποιές από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

-Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

-Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

-Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

-Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

-Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

-Λήψη αποφάσεων

-Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

-Αυτόνομη εργασία

-Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

-Ομαδική εργασία

-Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

-Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

-Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

-Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρία

1. Γενικά περί κυττάρου, κυτταρική διαίρεση-Οι βασικοί ιστοί, επιθηλιακός, είδη και λειτουργία επιθηλίου, συνδετικός ιστός, είδη συνδετικού ιστού, αίμοποιητικός, χονδρικός, οστίτης, λειτουργίες του συνδετικού ιστού, μυϊκός ιστός, είδη μυϊκού ιστού και λειτουργία, νευρικός ιστός, κυτταρικά στοιχεία κεντρικού νευρικού συστήματος, νεύρα. Βασικές γνώσεις.
2. Αίτια των νόσων, φλεγμονή, είδη φλεγμονής, ιστοπαθολογία της φλεγμονής, επιπτώσεις και σημασία της φλεγμονής.
3. Παθολογικές αλλοιώσεις των κυττάρων και ιστών, υπόστροφες αλλοιώσεις, διαταραχές του πολλαπλασιασμού, ατροφία, μορφές ατροφίας, νέκρωση και θάνατος, είδη νέκρωσης, εκφύλιση, είδη εκφύλισης.
4. Εναποθέσεις ανόργανων ή οργανικών ουσιών, ασβέστωση, ανθράκωση, σιλίκωση, νεφρολιθίαση και χολολιθίαση, χρωστικές εναποθέσεις, αιμοσιδήρωση και αιμοχρωμάτωση, ίκτερος, είδη ικτέρου.
5. Αποκατάσταση ιστοπαθολογικών αλλοιώσεων, αναγέννηση, υπερπλασία, υπερτροφία, μεταπλασία, μεταμόσχευση.
6. Χαρακτηριστικά νεοπλασμάτων, επακόλουθα κακοήθων νεοπλασιών. Προκαρκινικές καταστάσεις, καρκινογένεση. Κατάταξη, σταδιοποίηση καρκινωμάτων (STAGE), μορφολογικοί χαρακτήρες κακοήθειας (GRADE). Πρόγνωση, επιβίωση. Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια πρόληψη, ομάδες υψηλού κινδύνου.
7. Τα κυριότερα κακοήθη νεοπλάσματα του αναπνευστικού συστήματος (καρκίνος ρινοφάρυγγα, λάρυγγα, πνεύμονα)
8. Τα κυριότερα κακοήθη νεοπλάσματα πεπτικού συστήματος (καρκίνος οισοφάγου, στομάχου, παγκρέατος, ήπατος, παχέος εντέρου).
9. Τα κυριότερα κακοήθη νεοπλάσματα του ουροποιητικού συστήματος (καρκίνος νεφρού, ουροδόχου κύστεως) και του γεννητικού συστήματος του άνδρα (καρκίνος όρχεος, προστάτη).
10. Τα κυριότερα κακοήθη νεοπλάσματα του γεννητικού συστήματος της γυναίκας (καρκίνος τραχήλου –σώματος μήτρας, ωοθηκών ,συμπεριλαμβανομένου και του μαστού).
11. Κακοήθεις νεοπλασίες λεμφαδενικού ιστού (Hodgkin's και μη Hodgkin's λεμφώματα).
12. Κακοήθεις νεοπλασίες ενδοκρινών αδένων (καρκίνος θυρεοειδούς), και δέρματος (βασικοκυτταρικός-ακανθοκυτταρικός καρκίνος-μελάνωμα).
13. Κακοήθεις νεοπλασίες του οστίτη ιστού (γιγαντοκυτταρικός όγκος των οστών, οστεοσάρκωμα). Αντιμετώπιση κακοήθων νεοπλασμάτων και θεραπεία.

Εργαστήριο

Οι εργαστηριακές ασκήσεις πραγματοποιούνται σε εργαστήριο Ιστολογίας--Ιστοπαθολογίας εξοπλισμένο με τα απαραίτητα εκπαιδευτικά μικροσκόπια και αφορούν :

1. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των ιστοπαθολογικών αλλοιώσεων της φλεγμονής, της οξείας, υποξείας και χρόνιας φλεγμονώδους αντίδρασης των ιστών, των βασικών ειδικών φλεγμονών.
2. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κυριότερων παθολογικών αλλοιώσεων των κυττάρων και των ιστών, (νέκρωση, εκφύλιση, ατροφία), τις εναποθέσεις των ανόργανων ή οργανικών ουσιών στους ιστούς, όπως ασβεστώσεις, χολολιθίαση, αιμοσιδήρωση,

αιμοχρωμάτωση, τις ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις της αποκατάστασης των ιστών (υπερπλασία, υπερτροφία).

3. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των βασικών καλοήθων νεοπλασμάτων (ινοαδένωμα, σπίλος, ινομύωμα, κυσταδένωμα, πολύποδας, θήλωμα, αδένωμα, λίπωμα, νευρίνωμα, ίνωμα, αιμαγγείωμα, κ.ά).
4. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κυριότερων κακοήθων νεοπλασμάτων (καρκίνος και σάρκωμα), όπως και της μεταστατικής οδού σε γειτονικούς ιστούς, λεμφαδένες και αγγεία.
5. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του αναπνευστικού συστήματος.
6. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του πεπτικού συστήματος.
7. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του ουροποιητικού συστήματος
8. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του γεννητικού συστήματος του άνδρα.
9. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του γεννητικού συστήματος της γυναίκας και μαστού.
10. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του λεμφαδενικού ιστού.
11. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των καλοήθων και κακοήθων νεοπλασιών των βασικών ενδοκρινών αδένων- θυρεοειδούς αδένος.
12. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του δέρματος και οστίτη ιστού.
13. Επίδειξη σε φωτομικροσκόπιο των κακοήθων νεοπλασιών του οστίτη ιστού.

4.ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην αίθουσα διδασκαλίας η θεωρία και στην αίθουσα Ιστολογίας-Ιστοπαθολογίας το εργαστήριο.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εισηγήσεις και διαλέξεις με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων. • Χρήση του e-class για την ανάρτηση και διακίνηση επιστημονικών άρθρων, οδηγιών, διαλέξεων, χρήσιμων συνδέσμων (links), ιστοπαθολογικών εικόνων φωτομικροσκοπίου (Φ/Μ) και ηλεκτρονικού μικροσκοπίου (Η/Μ), ερωτηματολογίων, πληροφοριών για την παρακολούθηση συνεδρίων σχετικών με το μάθημα, κλπ. 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο,</i></p>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<p>Διαλέξεις-Εισηγήσεις με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.</p>	90

<p>Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική Διδασκαλία, Εκπαιδευτικές Επισκέψεις, Εκπόνηση Μελέτης (project), Συγγραφή Εργασίας / Εργασιών, Καλλιτεχνική Δημιουργία κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Εργαστηριακή Άσκηση σε μικρές ομάδες 20-25 φοιτητών.	56
	Σύνολο Μαθήματος	146
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι Αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητώς προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Θεωρία</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής <p>Εργαστήριο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή/προφορική τελική εξέταση με ερωτήσεις Σύντομης Ανάπτυξης • Εργαστηριακή Εργασία (προαιρετική) 	

5.ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>A. Ελληνική</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kemp L. Walter, Denis K. Burns and Travis G. Brown. Εικόνες Παθολογικής Ανατομίας. 1^η ελλ. έκδοση, Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης Α.Ε., 2010 2. Ανθούλη-Αναγνωστοπούλου Φρ. Ιστοπαθολογία με Στοιχεία Ογκολογίας. Βασικές γνώσεις. 1^η έκδοση, Ιατρικές Εκδόσεις, Π.Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2009. 3. Νακοπούλου Λύδια, Πατσούρης Ευστράτιος, Άτλας Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρικές Εκδόσεις, Π. Χ. Πασχαλίδης, 2005 4. Underwood J. C. E. Γενική και συστηματική Παθολογική Ανατομική Εκδότης: Παρισιάνου Α.Ε. , 2007 5. Böcker-Denk-Heitz. Παθολογική Ανατομική. Γεν. Επιμέλεια Πατσούρης Ε., Τόμοι I, II, III, 3^η έκδοση, Ιατρικές Εκδόσεις, Π.Χ. Πασχαλίδης, 2004. 6. Kumar V., A. Abbas, J. Aster. Robbins Βασική Παθολογική Ανατομία, 9^η έκδοση, Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε., 2015

B. Ξενόγλωσση

1. Kemp L. Walter, Denis K. Burns and Travis G. Brown. The Big Picture Pathology. The Mc Grow-Hill Companies Inc., U.S.A., 2008
2. Rosai and Ackerman's Surgical Pathology Review, Damjanov I., Nola M., Mosby, Science Publications, 2006
3. Lever's Histopathology of the Skin, 9th ed., Lippincott, Williams & Wilkins, 2005
4. S.E. Mills. Sternberg Diagnostic Histopathology, Two Set Volumes, Lippincott Williams Wilkins, 4th edition, 2004

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

1. Histology and Histopathology, ISSN 02133911, Spain
2. Histopathology, ISSN 13652559, 0309-0167, UK
3. Diagnostic Histopathology, ISSN 17562317, UK
4. International Journal of Clinical and Experimental Pathology, ISSN 19362625, USA
5. Advances in Anatomic Pathology, ISSN 1072-4109, USA
6. American Journal of Pathology, ISSN 0002-9440, USA
7. International Journal of Surgical Pathology, ISSN 1066-8969, USA
8. Journal of Pathology, ISSN 0022-3417, USA
9. Pathology & Oncology Research, ISSN 1219-4956, Netherlands
10. Annual Review of Pathology-Mechanisms of Disease, ISSN, 1553-4006, USA